

Posouzení diplomové práce Jitky Matějovicové
Problematika struktury Det + N1N2 v současné portugalštině, 2006, 83 str.

Cílem předložené práce je analýza a následná klasifikace struktur Det + N1N2 v současné portugalštině.

Práci tvoří tyto části: Úvodem, Teoretická východiska, Metodologie, Klasifikace struktur Det + N1N2, Závěr, Résumé, Abstrakt v anglickém jazyce, Bibliografie.

Po uvedení do problematiky a načrtnutí postupu a cíle práce autorka předkládá teoretická východiska svého bádání. Problematiku zvolené struktury tak lze zkoumat z hlediska kompozit, z pohledu transpozice, případně navrhnout typologickou klasifikaci. Diplomantka podrobně analyzuje teoretické práce zaměřené na otázku složených slov, bere v úvahu pojetí tradiční (např. Darmesteter, Grevisse, Cunha – Cintra) i novější (Baptista, Gross, Viilalva, Vilela). Je si vědoma obtížnosti definovat složená slova, najít jednoznačná kritéria pro jejich vymezení. V této souvislosti poukazuje na význam Grossova pojmu *stapeň ustálenosti* (23).

Co se transpozice týče, je poukazováno na dva základní přístupy: a) lexikologický zaměřený na výsledek transpozice, na vytvoření nového pojmenování (Correia) a b) syntaktický chápající transpozici jako dynamický proces (Tláskal). Oba jsou podrobně analyzovány. Jiné pojetí studované struktury nachází diplomantka u M. Noailly, která vypracovala důslednou typologii případů Det + N1N2 pro francouzštinu. Na základě vztahů mezi N1 a N2 navrhuje rozlišovat mezi těmito typy: kvalifikace, koordinace, komplementace a identifikace.

V metodologii autorka přibližuje práci s korpusem (vychází z deníků *Diário de Notícias* a *Público* a z jedné internetové adresy), upřesňuje a vysvětluje struktury, které do zkoumání zahrnuty nebyly.

Klasifikace struktur Det + N1N2 obsahuje vlastní rozbor získaných dokladů, jejich klasifikaci a analýzu. Diplomantka se důsledně opírá o typologii M. Noailly a zároveň u každého typu zkoumá N2 z hlediska transpozice. Transpozici tu chápe jako jev dynamický a jednotlivé případy podrobuje vhodným kritériím. V rámci zmíněných typů je každý případ zkoumán i podle toho, zda je uveden ve slovníku, či zda obsahuje vlastní jméno. Uplatňují se hlediska morfosyntaktická, syntaktická, sémantická i promluvoivá. V mnoha případech poukazuje autorka na to, že neexistuje jediné řešení (viz např. str. 71).

J. Matějovicová se též zamýšlí nad problematikou předpony *anti-*. Zkoumá její roli z hlediska transpozice výrazů N2 a navrhuje jejich morfologickou a syntaktickou interpretaci. V závěru diplomantka shrnuje výsledky svého bádání. Následuje podrobné portugalsky psané résumé, abstrakt v angličtině a bibliografie.

V teoretické části je věnována velká pozornost problematice složených slov. Bylo by bývalo vhodné uvést, proč není tento přístup aplikován ve vlastním výzkumu.

Str. 17: Můžete vysvětlit toto tvrzení: „Výrazy v pozici N2 nevyjadřují pluralitu a díky možnosti kombinace s více N1 se nalézají na pomezí kompozit a odvozených slov“?

Str. 23: V zájmu argumentační přesvědčivosti mohly být Grossovy testy doplněny konkrétními příklady.

Str. 35: Jistě omylem se uvádí, že N1 kvalifikuje N2. Je tomu naopak.

Str. 35: Myslím, že ani parafráze Noailly („Dále Noailly uvádí...“) není přesná (viz Noailly 1990: 42).

Str. 35-37: Postrádám příklady, které by ilustrovaly typologii navrženou M. Noailly.

Str. 43: Lze uvádět kompozici typu N1N2 a transpozici výrazu N2 na stejné rovině?

Str. 66, 71: Můžete přiblížit klasifikaci případů, kde v pozici N1 figuruje slovo *caso*?

Str. 72: Pokud jde o prefix *anti-*, další práce jsou zmíněny v Tláskal (2000: 141-142, pozn. 47).

Str. 73-74: Pokuste se navrhnout kritéria pro klasifikaci uvedených případů (*café-concerto*, *cavalo-vapor*, *jardim-escola*, *hortelã-pimenta*).

Jitka Matějovicová ve své práci prokázala dobrou znalost odborné literatury, kritický přístup k jazykovému materiálu a samostatné řešení i mnohdy nejednoznačných případů. Text je logicky strukturován a výklad systematický.

Vzhledem k tomu, že tato diplomová práce vyhovuje všem stanoveným požadavkům, doporučuji, aby byla předložena k obhajobě.

V Praze dne 30. ledna 2006

Jaromír Tláskal
vedoucí práce